

Toolbox

Veilig werken met een hoogwerker

Toolbox

Veilig werken met een hoogwerker

Onderwerpen

- Inleiding;
- Gebruik hoogwerker;
- Opschriften en documenten;
- Het werken met de hoogwerker;
- Eisen aan de hoogwerker;
- Keuring en onderhoud;
- Soorten hoogwerkers;

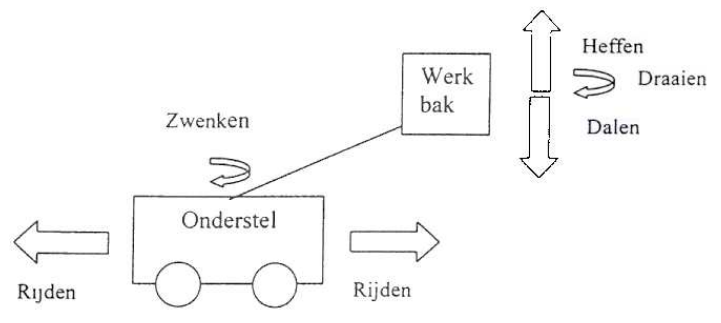
Inleiding

Voor het werken met een hoogwerker dient de gebruiker over een goede en actuele kennis van de machine te beschikken. Om misverstanden tijdens het werken met hoogwerkers te voorkomen is het belangrijk dat de gebruikers van hoogwerkers enkele basisbegrippen goed kennen, daarom zullen we een aantal van deze begrippen behandelen.

Gebruik hoogwerker

Bij het gebruik van een hoogwerker zijn de volgende punten van belang:

- Een hoogwerker mag alleen worden bediend door personen van 18 jaar en ouder.
- De werkgever is verplicht de personen die de hoogwerker bedienen goed te (doen) instrueren.
- Een hoogwerker mag niet zwaarder worden belast dan de maximaal aangegeven werklast.
- Een hoogwerker mag niet gebruikt worden voor hijswerkzaamheden.
- Het is niet toegestaan een hoogwerker buiten te gebruiken bij windkracht 6 of hoger, tenzij het door de fabrikant anders is aangegeven.
- Het uitstappen op hoogte is alleen toegestaan met een verkregen ontheffing van de arbeidsinspectie.
- De bediening van de hoogwerker mag slechts plaatsvinden vanaf het daarvoor bestemde hefvlak.

Toolbox

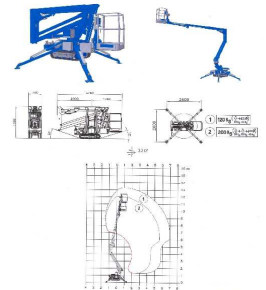
Veilig werken met een hoogwerker

Opschriften en documenten

Opschriften

Alle aanduidingen en opschriften moeten in duidelijk herkenbare symbolen en in de Nederlandse taal zijn aangegeven. Als de bediener de Nederlandse taal niet machtig is, moet alles weergegeven worden in de taal van de bediener. Op de hoogwerker moet, op een opvallende plaats, een plaatje zijn aangebracht waarop vermeld staat:

- Het fabrieksmerk of de naam van de fabrikant en/of leverancier.
- Het type- of fabrieksnummer.
- Het bouwjaar.
- De maximaal toelaatbare werklast.

Werklast

Als de werklast niet in alle standen of onder alle omstandigheden hetzelfde is moet deze

veranderende werklast aangegeven worden. Op het hefvlak moet de maximaal toelaatbare werklast staan aangegeven.

Op de bedieningsplaatsen moet bij de bedieningsorganen een aanduiding zijn aangebracht die de soort van de beweging aangeeft die hiermee gedaan kan worden.

Documenten

Elke hoogwerker moet minstens beschikken over de volgende documenten:

- Onderhoudsboek;
- Gebruikershandleiding;
- Verkorte gebruikerhandleiding;
- Geldige veiligheidskeuringssticker.

Het werken met de hoogwerker

Voor het werken met een hoogwerker zijn de volgende aandachtspunten van belang.

- Controleer de hoogwerker op de veiligheidsaspecten;
- Het gebied rondom de hoogwerker moet met hekken of kegels worden afgezet en omstanders moeten op afstand gehouden worden;
- Voorafgaand aan elke beweging van de hoogwerker moet men de mensen in de nabijheid van de hoogwerker waarschuwen.

“Laat nooit een onbevoegd persoon de hoogwerker bedienen”

Toolbox

Veilig werken met een hoogwerker

- Bij werkzaamheden in een hoogwerker boven 2,5mtr is het verplicht valbeveiligingsmiddelen te gebruiken (niet verplicht volgens de Arbowet, wel verplicht volgens de VCA en zo mogelijk ook vanuit projectspecifieke veiligheidseisen)
- De hoogwerker mag uitsluitend met de bedieningsorganen op de werkbak en door één persoon bedient worden;
- Men moet goed contact met de helpers houden;
- Zorg dat u de bedieningsorganen langzaam en met een regelmatige handbeweging aanstuurt, om rustig met de hoogwerker te kunnen werken en schokken te voorkomen.
- Men moet ervoor zorgen dat de hoogwerker op een horizontale voldoende draagkrachtige ondergrond opgesteld staat;
- Het is ten strengste verboden mensen te laten instappen of te laten uitstappen als het werkplatform zich op hoogte bevindt, dus buiten de transportstand.

“Het is verboden met een hoogwerker te hijsen”

- Men moet tijdens het bewegen met de hoogwerker goed op de ondergrond en op aangrenzende obstakels letten;
- De hoogwerker mag niet worden verplaatst als de werkbak hoger dan 3 meter is.

Bij werkzaamheden in de buurt van onder stroom staande elektriciteitsleidingen moet een veiligheidsafstand in acht worden genomen. De gevarenszone is:

- Minimaal 50 meter bij hoogspanningsleidingen op stalen masten (tot 220KV)
(indien > 220KV minimaal 60 meter);
- Minimaal 25 meter bij laagspanningsleidingen op houten masten;
- Minimaal 5 meter bij contactleidingen zoals spoor- en tramwegen.

Eisen aan de hoogwerker

- Bij meerdere bedieningsmogelijkheden mag slechts één tegelijk functioneren;
- Bij het loslaten van de bediening dient deze in de nulstand terug te keren;
- Er moet een zelfborgende noodknop aanwezig zijn die alle functies blokkeert;
- Uitklapbare of uitschuifbare stempels dienen in hun werkstand te zijn geborgd;
- Wielen moeten kunnen worden geblokkeerd tegen wegrijden;
- Uitstekende delen dienen “geel / zwart” te zijn gemarkeerd.

Toolbox

Veilig werken met een hoogwerker

Keuring en onderhoud

De hoogwerker moet periodiek worden onderhouden en jaarlijks worden gekeurd, door een deskundige.

Van het verslag van dit onderzoek, incl. de onderhoudswerkzaamheden, moet een administratie worden bijgehouden

Soorten hoogwerkers

Hoogwerkers zijn er in verschillende soorten.

Telescoophoogwerkers

Spinhoogwerkers

Aanhangerhoogwerkers

Schaarhoogwerkers

Autohoogwerkers

Toolbox

De ladder als werkplek

De ladder als werkplek

Wanneer wel,
wanneer niet?

Informatie voor werknemers

Arbouw voor gezond en veilig werken

Elk jaar vinden er ernstige ongelukken plaats bij het werken op ladders. Een enkele keer komt het door slecht materiaal. Veel vaker gebeuren er ongelukken doordat mensen niet weten hoe ze veilig met de ladder om moeten gaan. De ladder wordt niet juist geplaatst, niet geborgd, mensen worden moe doordat ze lang staan op die paar vierkante centimeters of ze reiken te ver. En dan zit een ongeluk in een klein hoekje.

Een slechte werkplek

Een ladder is dus niet de meest comfortabele en veilige werkplek. Om werken op hoogte veiliger te maken heeft de Europese Commissie een richtlijn opgesteld. Daarin wordt het gebruik van de ladder als werkplek fors beperkt. Deze richtlijn is in 2004 opgenomen in de Nederlandse Arbowet. Daardoor is de richtlijn nu een wet.

Toolbox

De ladder als werkplek

Wanneer mag een ladder wel?

Ladders zijn vooral bedoeld om op de werkplek te komen, niet om als werkplek te gebruiken. Het uitgangspunt van de richtlijn is dat een ladder als werkplek niet is toegestaan wanneer een ander, veiliger arbeidsmiddel gebruikt kan worden. Met een veilig arbeidsmiddel wordt bijvoorbeeld een vaste steiger, een rolsteiger of een hoogwerker bedoeld.

Wanneer het echt niet anders kan of wanneer het gebruik onredelijk veel kosten met zich meebrengt, mag er op een ladder worden gewerkt. Om discussies te vermijden is precies vastgelegd wanneer het gebruik van een ladder als werkplek is toegestaan:

Inzet van een ander arbeidsmiddel is niet mogelijk

Het gebruik van een ladder mag wanneer de inzet van een ander arbeidsmiddel voor de betreffende werkplek niet mogelijk is.

Bijvoorbeeld omdat de plek niet bereikt kan worden met een hoogwerker of omdat er te weinig ruimte is voor een rolsteiger vanwege een sloot of een bouwwerk. Een situatie die je werkgever niet kan veranderen. Als een plek niet bereikbaar is omdat er tijdelijk bouw materiaal ligt opgeslagen, is dat geen reden.

Inzet van een ander arbeidsmiddel is niet redelijk

De inzet van een ander arbeidsmiddel zal soms meer kosten met zich meebrengen dan het gebruik van de ladder. In principe zijn kosten dan ook geen argument voor het toch inzetten van de ladder. In een enkele situatie, bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een korte gebruiksduur van de ladder en een gering veiligheidsrisico voor de werknemer, kan hierop een uitzondering worden gemaakt.

Inzet van een ander arbeidsmiddel is nog onveilig

Een ladder als werkplek blijft ook toegestaan wanneer de inzet van een ander arbeidsmiddel weer andere veiligheidsrisico's met zich meebrengt. Denk hierbij aan verkeersgevaarlijke situaties die kunnen ontstaan omdat een hoogwerker op de rijweg moet staan. Of extra gevaar door het opbouwen en later weer afbreken van een (rol)steiger.

Veilig Werken op Hoogte

Voor de meeste werkzaamheden en in de meeste situaties zijn veiliger arbeidsmiddelen als werkplek beschikbaar dan de ladder. Als om de hiervoor genoemde redenen het gebruik van die arbeidsmiddelen niet kan, dan kan de ladder, mits veilig toegepast, worden gebruikt.

De centrale werkgevers- en werknemersorganisaties hebben de 'Leidraad Veilig Werken op Hoogte' gemaakt. Dit is een hulpmiddel voor het vaststellen of de ladder een verantwoord arbeidsmiddel is.

De verantwoordelijkheid voor de keuze de ladder wel of niet te gebruiken, ligt bij je werkgever. Zijn keuze moet altijd in eerste instantie gebaseerd zijn op veiligheidsoverwegingen.

Als je werkgever heeft geconcludeerd dat het niet mogelijk is een ander arbeidsmiddel in te zetten, dan moet hij vervolgens nog naar een aantal punten kijken die betrekking hebben op het gebruik van de ladder. Deze punten staan in de tabel hiernaast. Deze tabel is onderdeel van de hiervoor genoemde leidraad.

stahoogte (hoe hoog staan je voeten?)	< 5m	Ladder mag
	5 - 7,5m	Overleg tussen leidinggevende en werknemer
	> 7,5m	Ladder mag niet
statijd (hoeveel uur moet je bij elkaar opgeteld op de ladder staan om de knus te klagen?)	< 2 uur	Ladder mag
	2 - 4 uur	Overleg tussen leidinggevende en werknemer
	> 4 uur	Ladder mag niet
kracht (hoe hard moet je duwen of trekken, bijvoorbeeld met boeien? Is meestal niet van toepassing op schilders)	< 50N	Ladder mag
	50 - 100N	Overleg tussen leidinggevende en werknemer
	> 100N	Ladder mag niet
reikwijdte (hoe ver moet je reiken om je werk te doen?)	< 1 armlengte	Ladder mag
	> 1 armlengte	Ladder mag niet

Toolbox

De ladder als werkplek

Enkele tips:

- Zorg voor voldoende vrije ruimte voor het plaatsen van de ladder.
- Gebruik de ladder niet bij windkracht zes of hoger.
- Stel de ladder op onder een hoek van ongeveer 75 graden. De vuistregel hierbij: zet de tenen tegen de onderkant van de ladder en pak de ladder met gestrekte armen recht vooruit.
- De ladder moet aan de onderzijde niet kunnen wegzakken of wegglijden; voorzie de ladder zonodig van een stabiliteitsbalk.
- Borg de ladder aan de bovenzijde tegen zijdelings wegglijden of zet de ladder vast met een touw.
- Plaats de ladder niet op een hellend vlak, een zachte of oneffen of gladde ondergrond, op een tafel of een kist, achterstevoren of onderstevoren.
- Houd de sporten schoon en klim niet omhoog met gladde of vervuilde zolen.
- Beklim de ladder met het gezicht naar de ladder toe en gebruik twee handen; breng materiaal en gereedschap met een hijsmiddel omhoog.
- Houd de toegang van de ladder steeds vrij van obstakels zonodig met behulp van schrikhekken.
- Sluit een deur af of blokkeer de doorgang als de ladder voor deze deur moet staan.
- Reik niet te ver buiten de ladder (maximaal één armlengte) en steun nooit met een voet op bijvoorbeeld een raamkozijn of dorpel; de ladder kan gaan schuiven.
- Plaats een ladder niet direct tegen een raam; gebruik dan dwarssteunen.
- Beklim de ladder of trap (zonder platform) nooit hoger dan de vierde tree van boven.
- Laat ladders niet onbeheerd achter.

Als je dan toch de ladder gebruikt, gebruik hem dan goed!

Samen verantwoordelijk

Als blijkt dat de situatie op de werkplek toch anders is dan waar men in de werkvoorbereiding vanuit is gegaan, ga dan onmiddellijk in overleg met je leidinggevende. Controleer samen of de situatie wel veilig genoeg is. Het kan noodzakelijk zijn een veiliger arbeidsmiddel in te zetten. Gebruik bij inzet van de ladder de tabel aan de binnenzijde van deze folder. Als het om veiligheid gaat, heb je zelf immers ook een grote verantwoordelijkheid. Zowel naar jezelf als naar je collega's en naar al diegenen die zich in de nabijheid van je werkplek kunnen bevinden. Meld een onveilige situatie daarom bij je werkgever.

Deze folder is tot stand gekomen in samenwerking met Fosag, Hout- & Bouwbond CNV en FNV Bouw

Arbouw

La Guardiaweg 4

1043 DG Amsterdam

Postbus 8114

1005 AC Amsterdam

telefoon (020) 580 55 80

telefax (020) 580 55 55

Arbouw Infolijn (020) 580 55 99

e-mail arbouw@arbouw.nl

www.arbouw.nl